

ZENEISKOLAI

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**Kisfaludy Sándor Gimnázium,
Kollégium és
Alapfokú Művészeti Iskola**

8330 Sümeg, Mártírok útja 1-3.

Telefon: 87/550-010

E-mail: titkarsag@kisfaludy.hu

Honlap: www.kisfaludy.hu

Az intézmény jelen Pedagógiai Programját az AMI nevelőtestület elfogadta.

A Pedagógiai Programot jóváhagyom.

Sümege, 2022. augusztus 22.

Szeidlé Lakos Éva

Szeidlé Lakos Éva
intézményvezető

A Balatonfüredi Tankerületi Központ (mint fenntartó) egyetért a Pedagógiai Programmal.

Balatonfüred, 2022. augusztus 30.

Szűcs Attila

Szűcs Attila szakmai vezető
tankerületi igazgató h.
hatáskör gyakorlója nevében és megbízásából

Jelen Pedagógiai Program 2022. szeptember 1-jén lép hatályba.

Tartalom

1. rész: Bemutakozás és helyzetelemzés.....	6
1.1. Az intézmény jellemző adatai	6
1.2. Szabályozó rész	6
1.3. Bevezetés	7
1.4. Helyzetelemzés, bemutatkozás	8
1.4.1. Kezdetek	8
1.4.2. Személyi feltételek	8
1.4.3. Hangszer- és taneszköz ellátottság, felszereltség	8
2. rész: Nevelési program	9
2.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	10
2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12
2.3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	12
2.4. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenységek.....	13
2.4.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység:	13
2.4.2. A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók segítése – esélyegyenlőségi program	14
2.4.3. A hátrányos helyzet leküzdését segítő tényezők:	14
2.5. A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	15
2.5.1. Szülő-pedagógus kapcsolata, együttműködése	15
2.5.2. Növendék-pedagógus kapcsolata, együttműködése	15
2.5.3. Növendék és szülő otthoni együttműködése	15
2.6. A tanulmányok alatti beszámoltatások, meghallgatások, vizsgák szabályai	16
2.6.1. Meghallgatás	17
2.6.2. A félévi és az év végi meghallgatás szabályai	17
2.6.3. Hangversenyek	17
2.6.4. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményei és témakörei	17
2.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	15
2.8. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai eszközei	18
2.8.1. A pedagógiai eszközök megválasztásának legfontosabb szempontjai:	18
2.8.2. Intézményünkben az alábbi nevelési módszereket, eszközöket alkalmazzuk: ...	18
2.8.3. A nevelési módszerek különböző változatai közül az alábbiakat alkalmazzuk leginkább:	18
2.9. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink	19

2.10.	A pedagógusok intézményi feladatai	16
2.10.1.	A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.	16
2.10.2.	A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg: 16	
2.10.3.	Zeneiskolánkban a főtárgyat tanító tanárok feladatai és hatáskörei:	17
2.11.	Képességfejlesztés, tehetséggondozás feladatai	21
2.11.1.	Képességvizsgálat	21
2.11.2.	Hangszerválasztás – képességvizsgálattal.....	21
2.11.3.	A tehetséggondozás:	21
2.11.4.	Felkészítés felsőbb zenei tanulmányokra	22
2.12.	A felvétel és az átvétel helyi szabályai	22
2.12.1.	Alkalmassági vizsga: felvételi eljárás	22
2.12.2.	A felvétel és az átvétel helyi szabályai	22
2.13.	Az alkalmazható kották (könyvek), egyéb taneszközök kiválasztásának elvei	23
2.14.	A magasabb évfolyamba lépés feltételei	24
2.15.	A tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének formái	25
2.15.1.	Szorgalom értékelés szempontjai	25
2.15.2.	A teljesítmény értékelésének szempontjai	25
2.15.3.	Az osztályzás tartalmi megfogalmazása	25
2.16.	Digitális munkarend az alapfokú művészetoktatásban.....	26

„A tanítvány nem edény, amelyet meg kell tölteni,
hanem fáklya, amelyet fel kell lobbantani.”
(Igor Tamm, Nobel-díjas fizikus)

1. rész: Bemutakozás és helyzetelemzés

1.1. Az intézmény jellemző adatai

Hivatalos neve:	Kisfaludy Sándor Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola
Feladatellátási helyei:	8330 Sümeg, Mártírok útja 1-3. (Székhely)
	Telephelyek:
	8474 Csabrendek, Kossuth utca 14.
	8471 Káptalanfa, Kossuth utca 85.
	8346 Gógánfa, Kisfaludy utca 2.
<u>Típus szerinti besorolása:</u>	közös igazgatású köznevelési intézmény
<u>Művészeti ág:</u>	zeneművészet
<u>Képzési terület:</u>	klasszikus zene
<u>OM-azonosítója:</u>	037167
<u>Fenntartó szerve:</u>	Balatonfüredi Tankerületi Központ
	8230 Balatonfüred, Ady Endre utca 12.
<u>Engedélyezett maximális tanuló létszám:</u>	150 fő
<u>Az intézmény minősítése:</u>	kiválóra minősített alapfokú művészetoktatási intézmény

1.2. Szabályozó rész

A pedagógiai program jogszabályi alapjai:

- 2011. évi CXC. törvény a Nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- GDPR (az Európai Parlament és a Tanács (eu) 2016/679 rendelete) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról
- Infotörvény (2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról)
- az iskola szakmai alapküldetése, SZMSZ
- Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja
- a fenntartó utasításai, szabályzatai melyeket az intézménynek működése során alkalmaznia kell

1.3. Bevezetés

1.3.1. Az alapfokú művészetoktatási intézményegység pedagógiai programjának alapvető célja, hogy a hatályos köznevelésről szóló törvényben és az azt követő jogszabályokban meghatározott feladatok megvalósításának módját határozza meg.

1.3.2. A pedagógiai program átdolgozása a köznevelési törvényben meghatározott változások miatt váltak szükségessé.

1.3.3. A művészetoktatásban is érvényesülnie kell az alábbi törekvéseknek:

- az egész életen át tartó tanulás képessége,
- társadalmi esélyegyenlőség növelése,
- az önálló életkezéshez és a konstruktív életvitelhez szükséges kulcskompetenciák erősítése,
- a digitális oktatás.

Elvárás az iskolahasználók részéről és belső igény is egyben, hogy az oktatómunkánkat rugalmasan alakítsuk a társadalmi hatásrendszerhez, és járuljunk hozzá növendékeink személyiségfejlesztése során a hasznos kompetenciák, képességek kiteljesítéséhez.

1.3.4. A pedagógiai program célja

Nyilvánosságot adni az iskola pedagógiai tevékenységének. Megismertetni az érdekeltekkel az intézmény történetét, hagyományrendszerét, oktatási – nevelési céljait, követelményeit, feladatait, az iskola működési feltételeit. Bemutatni a zenei nevelés eszközeit és hatását a gyermekek fejlődésére a Kisfaludy Sándor Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola intézményegységének nevelési - oktatási céljain, feladatain keresztül. A NAT alapelveket, követelményeket ír elő, a művészetoktatás tantervi programja részletezett, kerettanterv jellegű. Ezért a programok kisebb-nagyobb korrekcióval alkalmasak a helyi tantervek elkészítésére. A helyi tanterveink többsége e módszerrel készült. Az egyéni, illetve tanszaki, tantárgyi munka inkább a kötelezően és szabadon választható tantárgyakra, tankönyvekre, kották kiválasztására irányult. A programban megfogalmazásra kerültek a művészeti nevelés általános célkitűzései, a helyi tantervekben az adott tárgyra, hangszerre vonatkozó célok és feladatok.

1.3.5. A pedagógiai program hatálya

A Kisfaludy Sándor Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola intézményegység pedagógiai programjának hatálya kiterjed valamennyi az intézménnyel jogviszonyban álló természetes és jogi személyre:

- az iskola vezetőire,
- az iskola zenepedagógusaira,
- az iskolával tanulói jogviszonyban álló tanulókra és törvényes képviselőikre,
- az iskola fenntartójára.

1.3.6. A pedagógiai program hatályba lépése

Kisfaludy Sándor Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola intézményegység pedagógiai programját az intézmény tantestülete a **2022. évben legitímálta.**

1.3.7. A pedagógiai program nyilvánossága

A pedagógiai program megtekinthető a Kisfaludy Sándor Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola intézményegységének honlapján: www.kisfaludy.hu

1.4. Helyzetelemzés, bemutatkozás

1.4.1. Kezdetek

Sümegeen a szervezett művészetoktatás 1989-ben kezdődött, és azóta folyamatosan működik. Először zeneiskolaként, majd a Kísfaludy Sándor Iskola intézményegységként, alapfokú művészetoktatási formában. Jelenleg a művészeti nevelés a sümegei székhelyen és Csabrendek nagyközségben történik.

A cél, hogy a művészet nyelvén, zenepedagógiai oktatással, érzelmi és esztétikai neveléssel hozzájáruljunk egy sokoldalúan művelt személyiség kialakításához. Mindez lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeinek kialakítására és megőrzésére. Feladatunknak tekintjük, hogy az amatőr művészeti társulásokban volt növendékeink helytálljanak, illetve a kiemelkedően tehetségeseket felkészítsük a szakirányú továbbtanulásra.

A zenei képzés a szolfézs előképzővel kezdődik, a tehetséges és érdeklődő gyerekek lehetőséget kapnak hangszeres tanulmányaik megkezdésére. Furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, tenorkürt, tuba, zongora, hegedű oktatása történik. Különös figyelmet szentelünk a kamarazene oktatásának. A növendékeink megtanulnak együtt zenélni a legváltozatosabb formációkban (zongora négykezes, hangszer duók, furulya együttes, kamaraegyüttesek, stb).

A diákok a zeneiskola hangversenytermében rendszeresen lehetőséget kapnak tudásuk bemutatására, mellettük neves előadóművészek csodálatos játékában gyönyörködhet a sümegei zeneszerető közönség.

Növendékeink sikeresen szerepelnek a város különböző rendezvényein. Országos és megyei versenyeken minősített eredményeikkel bizonyítják az itt folyó szakmai munka minőségét.

A zeneiskola 2007-ben elnyerte a „Kiválóra Minősített Alapfokú Művészetoktatási Intézmény” címet.

1.4.2. Személyi feltételek

A nevelőtestületről

A tantestület szakirányú végzettsége megfelel a köznevelési törvényben foglaltaknak, minden tanszakon megfelelő végzettségű szaktanár tanít. Egy tantestület pedagógiai munkájának minőségét azonban nemcsak a szakképzettségének fokozata mutatja be. Az emberi hozzáállása, elhivatottsága az adott feladatok iránt, a pedagógiai folyamatok biztos kezű terelése több esetben felülemelkedik a törvényi előírásokon. A Kísfaludy Sándor Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola intézményegységének nevelőtestületében kiváló tanárok nevelik és oktatják a növendékeket, akiknek munkájában, elért eredményeikben látszanak az értékek. A pedagógiai eredményességet nagyban befolyásolja az életkori tapasztaltsággal megszerzett didaktikai és metodikai tudás. Ezek megosztása műhelymunka keretében és a jó közösség jellemzőjeként a frissen diplomázott kollégák számára is elérhetőek és biztosítottak.

Az intézmény pedagógusai a 277/1997 (XII. 22.) Korm. rendelet alapján a középtávú és a tanévekben elkészített továbbképzési programban meghatározottak szerint fejlesztik szakmai tudásukat.

1.4.3. Hangszer- és taneszköz ellátottság, felszereltség

A szaktantermek az adott tanszakok részére megfelelően felszereltek. Az oktatás minden alapfeltétele biztosított. Jelenlegi hangszerállományunk a 20/2012 EMMI (VIII.31) rendeletben előírtaknak mennyiségben igen, de minőségben nem mindegyik felel meg a zenei nevelés elvárásainak. Folyamatosan keressük a lehetőségeket a

fejlesztésre szoruló hangszerállomány tekintetében, a technikai – műszaki eszközök, informatikai eszközök beszerzését illetően. A székhelyen, telephelyeken biztosított az internetelérés.

Az EMMI által biztosított országos Hangszercsere Program keretei között új hangszerek (pl. pianínó, oboa, szaxofon, trombita, kürt, klarinét, fuvola, hegedű-szettek) beszerzésére volt lehetőség. A mai hangszerárak mellett a szülők egyre nehezebben tudják vállalni saját hangszer beszerzését, és ezzel együtt a pedagógusi igény is felmerült mesterhangszerek iránt.

Ütemterv alapján kívánjuk fejleszteni minden tanszak hangszerellátottságát.

2. rész: Nevelési program

A zeneiskola - mint alapfokú művészeti iskola feladata a 2011. évi CXCV. a nemzeti köznevelésről szóló törvény 16. §-a szerint:

„ (1) Az alapfokú művészeti iskola feladata, hogy kibontakoztassa a művészi képességeket, fejlessze a művészi tehetségeket, igény esetén felkészítsen szakirányú továbbtanulásra.

(2) Az alapfokú művészeti iskolának legalább hat és legfeljebb tizenkettő évfolyama van, amelynek keretei között az oktatás előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokon, zeneművészet, képző- és iparművészet, báb- és színművészet, táncművészet ágakban folyhat. A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.

(3) Az állami fenntartású és az állami feladatellátásban részt vevő alapfokú művészeti iskolában heti hat tanórai foglalkozás biztosított térítési díj ellenében a főtárgy gyakorlatának és elméletének elsajátításához, valamint tanévenkénti egy meghallgatás és egy művészi előadás, továbbá e szolgáltatások körében az iskola létesítményeinek, felszereléseinek használata. Minden esetben ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű, a hátrányos helyzetű tanuló, a testi, érzékszervi, közép súlyos és enyhe értelmi fogyatékos, továbbá az autista tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel.”

A zeneiskolai oktatás további célja a művészeti ismeretek, készségek, képességek fejlesztésével minél teljesebb személyiség kibontakoztatása.

A zeneoktatás, nevelés alapvető feladata:

- a zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- a zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
- a zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.
- a technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

- a zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- a zene logikájának, a harmóniai szerkezet és forma összefüggéseinek megismertetése.
- a főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
- a kortárs zene befogadására nevelés.
- a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- az általunk értékesnek tartott zene megszerettetése. a növendékek zenei ízlésének formálása.
- a tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. a társzművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben, rendszeres hangverseny-látogatás.
- tehetséggondozás.
- a zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra, képzés és idő biztosítása ehhez emelt szinten.
- a növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlása nevelése.
- a tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
- a tanuló felkészítése közismereti iskolájuk, intézményük kulturális iskolai rendezvényeire illetve különböző más szereplésekre is.
- az amatőr zenekarokban, kamara-együttesekben, kórusokban történő aktív részvételre való felkészítés, ösztönzés.

A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az alapfokú zeneművészeti nevelés biztos és fejleszhető alapot teremt a zenei műveltségnek. Célja az egyetemes kultúra megismerése mellett a nemzeti, népi hagyományok értékeinek megőrzése, tisztelete és továbbadása a változó, rohanó világ sokszor hamis értékeivel szemben. A művészetek sokrétűen formáló (értelmi és érzelmi vonal), embernevelő szerepe elvitathatatlan, ezért e szerepe miatt fontos az országnak, a helyi közösségnek a következő generáció felnevelésében. A zeneiskola pedagógusaiként valljuk, hogy a zene sajátos eszközeivel való nevelés meghatározó személyiségformáló hatású. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait, gazdagítjuk az önkifejezésének eszköztárát. Jellemzője a zeneoktatásunknak, hogy fokozatosan vezetjük át a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Pedagógiai célkitűzésünk vezérgondolata a tanulók művészi ismereteinek, hangszeres tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlesztése a minőségre koncentráció mellett. Alapelvünknek és elsődleges feladatunknak tartjuk, hogy minél több növendéket, minél hosszabb ideig megtartsunk a zene művelésében, hogy iskolánkból kikerülve képesek legyenek a saját örömeikre szolgáló zenélésre és az értő zenehallgatásra, így velük növelve a kulturált koncertlátogató közönség számát. Továbbá az általános képzés mellett fontosnak tartjuk a tehetséges fiatalok pályára való felkészítését is.

A tehetséggondozás a tantervi program által előírt anyagban és a minőségi követelmények szintjén is különvált. A zenei műveltség megszerzéséért tanuló növendékek számára a követelmények teljes mértékben ennek a célnak az elérésére irányulnak, míg a kiemelkedő képességűek – időben és a választható tárgyak sokféleségében – megkapják tehetségük kibontakoztatásának lehetőségét a differenciált oktatásszemlélet szerint. A tantestület elkötelezetten vallja az egészséges terhelés megvalósításának az igényét, illetve a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tartja az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.

Az igényes egyéni hangszeres képzés mellett pedagógiai programunkban kulcsfontosságú szerepe van a társas zenének is, mellyel egy különleges kommunikációt sajátíthatnak el a növendékek. Továbbá szeretnénk, ha a tanítványainknak természetessé válna a zenetanulás segítségével az élethosszig tartó tanulás elsajátítása, aminek egyik láncszeme a személyes tanári példamutatás – az aktív hangszerhasználat. Az elméleti oktatás alapelveiben a hangszeres oktatás támogatása, összhangja valósul meg a tanulók képességeihez alkalmazkodó követelmények felállításával. Eszközhasználatában - a felszereltséget figyelembe véve - a színes, élményszerűséget biztosító IKT használat jellemzi, és jellemzően megnőtt a tantestület igénye az ilyen jellegű fejlesztések tekintetében is.

Pedagógiai eszközhasználatban elsősorban az ösztönző módszereket (helyeslés, biztatás, elismerés, szereplési / bemutatkozási lehetőség, dicséret, oklevél, osztályozás, jutalmazás) tartjuk elfogadhatónak, értékelés esetén pedig a formatív (fejlesztő) értékelést preferáljuk. Az iskola vezetősége, a tantestület tagjai és a tanszakok egymás közötti munkájában törekszik az őszinte, nyitott, egymást segítő légkör megteremtésére, mely alapja az intézmény eredményeinek.

Az oktató-nevelő munka eredményvizsgálatának szempontjai:

- az óralátogatás tapasztalatai,
- szakértői értékelések, jelentések,
- a bemutatókon, hangversenyeken szerzett benyomások,
- szakmai tanszakvezetői vélemény,
- tehetséggondozás,
- az „A” tagozatos növendékek kitaró eredményes oktatása,
- tanszaképítés,
- a zenei versenyeken való részvétel,
- a közösségi munkában vállalt feladatok és azok teljesítésének színvonala,
- a szakmai munkához szorosan kapcsolódó adminisztratív és egyéb feladatok pontos elvégzése,
- a szakmai továbbképzésben való folyamatos részvétel,
- önképzés, hangszeres aktivitás.

Legfontosabb folyamatok, melyek az oktatás tartalmi színvonalát, minőségét befolyásolják:

- felvételi rendszer,
- tanulói értékelési rendszer,
- tanári értékelés szempontrendszere, folyamata,
- tehetséggondozás,

- az éves munkaterv elkészítése, értékelése, ezen belül: a hangversenyek rendje, versenyekre való felkészülés, kottatár fejlesztése, a hangszeres tanszaki tervezés, értékelés, az ellenőrzés szempontjainak és formáinak finomítása.

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség. Továbbá megalapozza a tanulók esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A zene tanulással a növendékek élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azok kifejezési formáit. Ezekon kívül intenzíven fejleszt számos képességet, transzferhatása más tantárgyakra (pl. matematika, szövegértés) tudományosan bizonyított.

A művészeti nevelés speciális lehetőségei, az egyéni és csoportos órák különösen nagy személyiségformáló, közösségformáló erővel bírnak. A zeneoktatás alapvető készségeket, kompetenciákat alakít ki, hatással van az önismerettel, önszabályozással, szociális, társas kompetenciákkal kapcsolatos magatartási formák fejlődésére. Az egyéni képzéssel elsajátított tudást felhasználva a növendék társas zenélés különböző közösségeiben vehet részt aktívan, mely szintén személyiségfejlesztő: a közös játék adta biztonságérzet oldja a gátlásokat, az érzelmeket finomítja és nem utolsó sorban az alkotás révén létrejövő belső örömet, pozitív élményt ad.

A személyiségfejlesztés szorosan összefügg a tehetséggondozással: a tanulmányi versenyekre való felkészítés, a fesztiválokra való részvétel, a városi rendezvényeken és az iskola által szervezett hangversenyeken való szereplés olyan kreativitást, biztos fellépést sugárzó magatartást tanítanak, amik a felnőtt lét gyakorlatias, használható tudásává válnak.

A tantestület nagy gondot fordít a hátrányos helyzetű és a mentális problémákkal küzdő tanulók képességeinek és készségeinek fejlesztésére, személyiségük formálására, tehetséggondozásuk vagy felzárkóztatásuk megoldására. Az összetett pedagógiai módszerekkel dolgozó zeneoktatás számukra megadja az esélyt a tanulás magasabb szintű elsajátítására.

2.3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az alapfokú művészetoktatásban résztvevő tanulók elsősorban egyéni hangszeres és csoportos főtárgyi oktatásban vesznek részt, de mindemellett kötelező, kötelezően választható és választható tárgyakat is tanulnak.

A közösségek alkalmasak arra, hogy a szabályok mentén, azok segítségével példát mutassanak az egyén és a társadalom kulturált együttműködési formáira. Az intézményünkben működő közösségek a tanulóink számára a következők lehetnek:

- Főtárgy tanárnál tanulók közössége – tanszaki közösség,

- Szolfézs, zeneirodalom, zeneismeret órai közösség,
- Zenekari közösségek,
- Kórus,
- Versenyekre, fesztiválokra utazó iskolai közösségek,
- Zenei táborok.

E tárgyak oktatása csoportos órák keretén belül történik, így mód nyílik, hogy a tanulóban kiépüljön az egymással való zenei kapcsolattartás.

E kisebb-nagyobb közösségek, csoportok több éves együttes munkában fejlődnek baráti közösséggé (*elmélet-csoportokban, kamaragyűtéseken, fúvószenekar*) közös szereplésekkor, hangversenyek, hangszeres versenyek alkalmával, tanulmány kirándulások, utazások során.

Legteljesebben fejleszthető a gyermek közösséghez való pozitív viszonyulása a csoportos – elméleti és zenekari - órák keretében.

A közös éneklésben, a közös hangszeres zenélésben fejlődik az egyén és a közösség kapcsolata, a gyermek alkalmazkodási képessége. Az egyéni érdek alárendelése a közösségének, valamint a közösség részéről az egyéni munka elismerése – ez fejlődik leginkább a közös muzsikálás folyamán.

A csoporton belüli közösségi viszonyok fejlesztéséhez fontos az egymás iránti felelősség erősítése. (pl. a többszólamú éneklésben, a kamarazenei és a zenekari munkában).

Fejlődik a gyermekben az érzelmi intelligencia, az egymás iránti tolerancia és az alkalmazkodóképesség.

A közös, hetenként ismétlődő kamara- ill. zenekari próbák alatt barátságok, új ismeretségek is szövődnek, az egymáshoz és a zeneiskolához tartozás tudata még inkább erősödik.

A zenei táborok nagy jelentőséggel bírnak a közösségfejlesztés területén. A zenei próbák mellett a kirándulások, a játék, a strandolás, a közös étkezések olyan élményanyaggal töltik meg a gyermekeket, melyre szinte egész évben emlékeznek, melyből hosszú ideig töltekezhetnek.

2.4. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenységek

Esélyegyenlőségi intézkedési terv

2.4.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység:

Iskolatípusunk önkéntes, egyéni motivációt kívánó oktatási formája gyakran eleve kiszűri, vagy sokszor el sem juttatja a zenetanuláshoz a tanulók közül a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő gyermekeket. Ugyanakkor mással nem pótolható lehetőségünk adódik – szintén a sajátos, egyénre szabott nevelési – oktatási forma miatt – arra, hogy a hozzánk kerülőket ebben segítsük. Ezt a feladatot a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás és a felzárkóztatás során végezzük el.

Tapasztalataink szerint beilleszkedési nehézségekkel nem kell megküzdeniük a tanulóknak, ami a nyugodt, harmonikus tanórai légkörnek, a sokszínű egyéni képességek pedagógiai elfogadásának, az inspiráló, segítő tanári hozzáállásnak, az együttalkotásnak és a gyakori rendezvényeknek köszönhető. Ugyanakkor pszichológiai kutatások bizonyítják, hogy a kreatív tanulók esetenként fegyelmetlenek, impulzívok, nonkonformista attitűdöt mutatnak. Ezeket a jelenségeket az alapfokú művészetoktatásban más tanszakra irányítással, illetve enyhébb esetekben szülői

konzultációkkal, egyéni teljesítményütemezéssel, a személyiséghez illő téma- és technikaválasztással meg lehet oldani, tehát a szuverén alkotói magatartásból, személyiségjegyeiből adódó problémákat az alapfokú művészetoktatásban is kezelni kell.

Tanulási kudarc a képzés tematikája alapján nem jellemző. Azonban azt fontos kiemelni, hogy az alapfokú művészetoktatásban résztvevő gyerekek sokkal jobban teljesítenek a közismereti iskolákban, mint a művészeti iskolába iratkozás előtt. A jelenség háttérében a művészetek érzelmi és értelmi intelligenciára való hatása áll. A művészettel foglalkozó gyerekek gyakran találhatnak arra alkalmat, hogy feszültségeiket „kivetítsék, kialkossák, kimuzsikálják” magukból. Ezáltal eredményesebb tanulásra lesznek képesek, a tanulási kudarcokat kezelésben is segítséget kapnak a művésztől.

2.4.2. A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók segítése – esélyegyenlőségi program

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok a zeneiskolában

Tanulóink a legkülönbébb iskolákból érkeznek hozzánk. (Nagyobbbrészt általános és középiskolából.). Ezekben az iskolákban kötelező az ifjúságvédelmi felelős alkalmazása, míg a zeneiskolákban ilyen szakember felvétele alól a jogszabály felmentést ad. Ifjúságvédelmi feladatainkat oly módon látjuk el, hogy kapcsolatot tartunk a közismereti iskolákkal, és illeszkedünk a közismereti iskolák rendjéhez, szokásaihoz.

Probléma, konfliktus megjelenése esetén először a nevelőtestületen belül keressük a megoldást.

Bevonjuk a szülőket a probléma feltárásába és az útkeresésbe.

Kapcsolatot építünk a tanuló közismereti iskolájával. (osztályfőnök, ifjúságvédelmi felelős, vezetők)

Szükség esetén bevonjuk a problémamegoldásba a Gyermekjóléti Szolgálatot, illetve a

Gyámhatóságot.

2.4.3. A hátrányos helyzet leküzdését segítő tényezők:

- Család: az iskola nélkülözhetetlen partnere. Az iskola és a család között a legfontosabb kapocs a gyermek. Az ő fejlődése, érdekei határozzák meg az együttműködés formáit és tartalmát. A család, amikor az iskolánkat választja, megtisztel bennünket bizalmával. Ennek kell megfelelnünk magabiztos szaktudással, korrekt, kulturált és toleráns magatartással, bizonyítva, hogy tanári személyiségünk a számukra a lehető legjobb választás volt.
- Személyes kapcsolat, családi légkör: pedagógussal, társakkal, szakmai csoportokkal. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében többször előfordulnak a deviáns viselkedési formák. Családias légkörrel, beszélgetéssel, kiemelkedő feladatokkal történő megbízással kezeljük ezeket a helyzeteket. Feladatmegoldásaikban még jobban ügyelünk a fokozatosság elvére.
- Tananyag, hangszerek biztosítása: A szociális hátrányok enyhítésében nagy szerepe van annak a lehetőségnek, hogy jó minőségű hangszereket, kottákat tudunk biztosítani a hangszeres oktatáshoz.
- A közösség hátránykompenzációs hatása: Minden tanuló részt vehet kamaracsoportjaink, énekkarunk, fúvószenekarunk munkájában. A közös művészi munka és élmény is segít leküzdeni a tanulók közti esélyegyenlőségi különbségeket.
- Pénzügyi támogatás: A művészetoktatás térítésköteles oktatási forma. A hátrányos helyzetű gyermekek részére a törvény térítésdíj-mentességet biztosít. A fenntartó térítési- és tandíj szabályzata lehetővé teszi, hogy kérvényezéssel, tanulmányi, illetve szociális helyzetet igazoló dokumentumok csatolásával,

kedvezményt biztosítsunk. Az ideiglenes nehézségekkel küszködő családok részére lehetővé tesszük a részletfizetési lehetőséget.

2.5. A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A jogszabályok pontosan meghatározzák a tanulók, szülők, pedagógusok jogait és kötelességeit, de ezek a keretek önmagukban nem elégségesek a gyermek eredményes neveléséhez.

2.5.1. Szülő-pedagógus kapcsolata, együttműködése

Fontosnak tartjuk a szülőkkel való harmonikus kapcsolat kiépítését és ápolását, olyan módon, hogy a szülők is bekapcsolódhassanak a gyermek zenei nevelésébe.

Ennek eszközei:

- órai bejegyzés a zenei tájékoztató füzetbe;
- rendszeres zenei szülői értekezlet;
- tanév elején kötelező tájékoztatás az év feladatairól, várható eseményeiről, kiemelkedő rendezvényekről, stb. (a vezetés által ajánlott tématervezet szerint);
- a koncerteken a szereplési szituációk közös megélése és feldolgozása, a fejlődési ütem, a személyes problémák megbeszélése, a megoldások közös keresése;
- óralátogatások biztosítása;
- a szülők érdeklődésének felkeltése az iskola közösségi programjai iránt, bevonásuk ezek szervezésébe, megvalósításába.

2.5.2. Növendék-pedagógus kapcsolata, együttműködése

A tanítási órán, oly módon kell alakítani a tartalmi elvárásokat, a fejlődés ütemét, a szereplések módját és időpontját, hogy a gyermek sikerek megéléséhez juthasson, és képes legyen személyiségének kibontakoztatására. A pedagógus akkor végzi felelősségteljesen munkáját, ha ezzel egyidejűleg felhívja a tanuló és a szülő figyelmét arra, hogy a gyermek mennyire képes illeszkedni a tantervi és iskolai elvárásokhoz, követelményekhez.

A szereplés fontos része a zenei nevelésnek, erre különösen körültekintő módon készíti fel a pedagógus a növendéket.

Amennyiben a választott hangszer tanulásához elengedhetetlenül szükséges speciális képességek hiányoznak, akkor a pedagógus segítséget nyújt a tanulónak másik hangszerre való átirányítással.

A tanuló adott hangszerre való elégtelen alkalmasságáról a szülőt és a növendéket úgy tájékoztatja, hogy az minél kisebb kudarcélményt okozzon a gyermek számára.

2.5.3. Növendék és szülő otthoni együttműködése

A szülők jelentős része – bár sokan tanultak zenét, - nem képzett muzikus. A pedagógusnak a szülőt is fel kell készítenie arra, hogy a mindennapos otthoni gyakorlásban miként tud gyermekének segíteni. (figyelemmel kíséréssel, pozitív motiváció, ellenőrzés). Ehhez segít hozzá a rendszeres kapcsolattartás (írással, szóbeli). A zeneiskolai tájékoztatóba bejegyzett órai emlékeztető segíti ebben a szülőt.

2.6. A tanulmányok alatti beszámoltatások, meghallgatások, vizsgák szabályai

A beszámoltatás formái

- Tanszaki meghallgatás (zártkörű beszámoló a szakos tanárok előtt).
- Osztályhangverseny (nyilvános szereplés a szülők, a szaktanár és a meghívott tanárok részvételével).
- Vizsga (zártkörű beszámoló, előírt anyaggal, a tanszak tanárai előtt).
- Vizsgakoncert (nyilvános szereplés, előírt anyaggal, a tanszak tanárai, szülők, barátok, érdeklődők előtt).
- A beszámoló jellegű szerepléseket iskolai ünnepekhez kötődő hangversenyek, vagy hagyományoszerűen ünneppé alakított hangversenyek egészítik ki, melyeken többnyire a kiemelkedőbb eredményeket elérő növendékek szerepelnek.

2.6.1. Meghallgatás

A félévi és az év végi meghallgatások a szakmai bizottság részvétele mellett a nagy szülői érdeklődésre tekintettel nyilvánosság előtt történnek. A gyengébben felkészült vagy izgulós növendékek természetesen kérhetik a zárt meghallgatást.

A hangszeres előképzős növendékeket is szerepeltetjük a meghallgatásokon.

A zenei előképzőben és a szolfézs tantárgynál összefoglaló órát tartunk a már fent említett terminusokban, amelyek szintén nyilvánosak.

Írásbeli feladatot a szolfézs főtárgyra és a zenetörténet - zeneirodalom tanszakra járó tanulók kapnak.

A követelményeket az „Alapfokú Művészetoktatás Követelményei és Tantervi Programja” tartalmazza.

2.6.2. A félévi és az év végi meghallgatás szabályai

- Az AMI intézményvezető-helyettes bizottságokat jelöl ki a szaktanárok bevonásával.
- A meghallgatások és a vizsgák szervezése tanszakonként, a munkatervben meghatározott vizsgarend szerint történik.
- A vizsgaanyag a Helyi tanterv vizsgakövetelményei alapján kerül meghatározásra tanszakonként, évfolyamonként.

2.6.3. Hangversenyek

Növendékhangversenyen mindegyik tanuló tanévenként legalább egy alkalommal zongorakísérettel vagy kamaracsoportban számot ad tudásáról.

2.6.4. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményei és témakörei

A tanév végén az alapfokról a továbbképző évfolyamba lépők, illetve a továbbképző negyedik évfolyamot befejezők a 2011 évi törvény a köznevelésről 6. § (7) bekezdésében foglaltak alapján művészeti alap- vagy művészeti záróvizsgát tehetnek.

2.6.4.1. Az alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

2.6.4.2. Az alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

Az alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. Az alapvizsgán és záróvizsgán a szakmai követelményeknek megfelelő szint kérhető számon.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján az intézmény oly módon állítja össze, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

Azoknál a vizsgatantárgyaknál, amelyeknél a vizsga tartalmában csoportos gyakorlatsor szerepel, a tanulóknak – a szaktanár által a megadott kötelező elemek felhasználásával összeállított – begyakorolt gyakorlatsort kell önállóan, csoportos formában bemutatniuk.

2.6.4.3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga tantárgyai

- hangszer
- szolfézs
- zeneelmélet-zenetörténet
- kamarazene
- kötelező zongora
- választott második hangszer

A fent megjelölt választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak a tanuló csak azt választhatja, amelyet legalább százharmincnyolc órában tanult, valamint a választott tantárgyból az évfolyamokra előírt követelményeknek eleget tett.

2.6.4.4. Az alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés:

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki

- az országos tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri, vagy
- ha a tanuló már rendelkezik valamelyik tantárgyból záróvizsgával.

2.6.4.5. Az alapvizsga és záróvizsga minősítése:

Az intézmény a vizsgatantárgyaknál meghatározott értékelési szempontsor alapján minősíti a tanuló teljesítményét.

A tanuló teljesítményét az alapvizsgán és a záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzata a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A művészeti alap- és záróvizsga anyagát a tanszakok tanárai állítják össze, tekintettel a tantervi előírásokra.

2.7. 2.8. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai eszközei

2.8.1. A pedagógiai eszközök megválasztásának legfontosabb szempontjai:

- a) Minden növendék számára, az életkori jellemzők figyelembevételével, képességének, érdeklődésének, valamint távolabbi céljainak megfelelő zenei programokat, tevékenységi formákat biztosítunk.
- b) Személyes példamutatással neveljük növendékeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.

2.8.2. Intézményünkben az alábbi nevelési módszereket, eszközöket alkalmazzuk:

- a) A zenei tevékenység megszervezésének módjai: megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás
- b) A magatartásra ható módszerek:
 - ösztönző módszerek: helyeslés, biztatás, elismerés, szereplési, bemutatkozási lehetőség, dicséret, oklevél, osztályozás, jutalmazás
 - kényszerítő módszerek: felszólítás, a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények megszüntetése, ellenőrzés, figyelmeztetés

2.8.3. A nevelési módszerek különböző változatai közül az alábbiakat alkalmazzuk leginkább:

- a) Nyelvi (verbális) eszközök: beszéd, beszélgetés, amely lehet szabad vagy irányított, spontán vagy tervezett, egyéni vagy csoportos.
- b) Nem nyelvi (non verbális) eszközök: mimika, szemmozgás, tekintet, testhelyzet, mozdulatok, gesztusok.

2.9. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink

Feladatunk a zeneiskolás gyermek kreativitásának, valamint a művészeti ismereteinek, készségeinek, képességeinek fejlesztésével a komplex személyiség kibontakoztatása:

- a gyermek esztétikum iránti érzékenységének, fogékonyságának fejlesztése;
- önismeretének és együttműködési kulturáltságának fejlesztése;
- a zene szépségének felismerésén keresztül az általános szépérzék fejlesztése;
- a kulturált környezet kialakításának, ill. megőrzésének igénye;
- nemzeti identitásának kialakítása, a nemzeti kultúra, hagyomány ápolása, megőrzése;
- a gyermek érzelmi fejlődése a művészeti ismereteken át;
- önkifejezés, nyitottság és mások elfogadása képességének fejlesztése, a zeneélés által
- megszerzett élmény, öröm bemutatásának fejlesztése, a szereplési szorongás leküzdésének segítése;
- a zene pozitív motivációjának felismertetése;
- a kapcsolatteremtő képesség fejlesztése a zenepedagógia eszközeivel;
- a rendszeres foglalkozásokon és az otthoni, gyakorlatokon keresztül a kitartó, rendezett, céltudatos munkára való nevelése;
- a gyermek szabadidejének hasznos, kulturált eltöltéséhez lehetőségek biztosítása;
- hangverseny-látogató, zeneileg művelt, értő közönség nevelése, a minőség felismertetése és felismerése;
- a kimagaslóan tehetséges, elkötelezetten érdeklődők zenei pályára irányítása.

2.10. A pedagógusok intézményi feladatai

2.10.1. A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

2.10.2. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók munkájának, szorgalmának, magatartásának rendszeres értékelése (e-napló),
- a tanulói mulasztások pontos kezelése (e-napló),
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése (e-napló),
- tanszaki hangversenyek, vizsgák lebonyolítása,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- iskolai kulturális programok szervezése,
- koncertlátogatások,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,

- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a tanszaki értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az intézményvezető által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés, a (+) pontos és határidőre teljesített adminisztráció (pl. az órarend változásainak bejelentése, a szereplések nyilvántartása),
- osztályterem rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

2.10.3. Zeneiskolánkban a főtárgyat tanító tanárok feladatai és hatáskörei:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét.
- Minősíti a tanulók főtárgyi eredményét, szorgalmát.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja a tanulókkal kapcsolatos ügyviteli teendőket: e-napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására.
- A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység elvégzése.

2.11. Képességfejlesztés, tehetség gondozás feladatai

A zeneiskola tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenysége:

Az alapfokú művészetoktatásban résztvevő gyermekek mindegyikében fellelhető az a személyiség tulajdonság, melyet *tehetségnek* nevezünk. Ez jelenti a benne rejlő, vele született hajlamot, kreatív képességet arra, hogy zenével foglalkozhasson. A zeneiskolai művészeti oktatás, nevelés a kreativitás fejlesztésének fontos eszköze. A gyermekek módot kapnak arra, hogy személyes érzelmeiket, gondolataikat, élményeiket művészi eszközökkel képesek legyenek kifejezni.

Az öröklött tulajdonságok, hajlamok, a családi és társadalmi körülmények, és természetesen az oktatás maga is befolyásolja azt, hogy a növendék tehetségének kibontakoztatása mennyire lesz sikeres.

A zenei képzésünk arra törekszik, hogy észrevegyük bennük ezt a tehetséget, és szakszerű, gondos oktatással fejlesszük képességeiket, egyéni és csoportos oktatással biztosítsuk a differenciált képességfejlesztést.

Egyéni oktatásunk lehetőséget biztosít a hátrányos helyzetű fiatalok differenciáltabb fejlesztésére is, továbbá hogy a legkiemelkedőbbek nálunk szert tehessenek a zenei pályán való érvényesülésükhöz szükséges tudásra.

Kezdetektől fogva különleges odafigyeléssel kezeljük az átlagosnál akárcsak kis mértékben is jobb képességű

kisdiákjainkat. Kiemelt figyelemmel oktatjuk őket, biztosítjuk számukra a hangversenyeken, fesztiválokon, tanulmányi hangszeres versenyeken való részvételt.

Meggyőződésünk, hogy a tehetséget nem elég kibontakoztatni, de az arra érdemeset megfelelően menedzselni is szükséges.

A zenei tehetség felismerése számos tényezőn alapul, kibontakoztatása pedig fontos feladatunk.

A zenei tehetség objektíven mérhető elemei: a jó ritmusérzés, hallás, harmónia- és formaérzés, magasabb szintű asszociatív készség és logikai készség. A tehetséges gyermek eredményeihez, teljesítményének eléréséhez azonban szükséges a kitartó, szorgalmas munka, az akaraterő, a türelmes és gondos gyakorlás.

2.11.1. Képességvizsgálat

A zenei tanulás megkezdése előtt képességvizsgálatot tartunk (hallás, ritmusérzés, értelmi fejlettség vizsgálatát). Mivel egyszeri meghallgatás nem elég a korrekt felméréshez, ezért korai fejlesztéssel igyekszünk a gyermekeket a megfelelő szintre hozni (kiselőképző, előképző, hangszeres előképzés). A Sümegi Zeneoktatásért Alapítvány gondozásában 2010-től működik az óvodás korú gyermekek zeneiskolai előkészítője.

A korai fejlesztés során játékos formában, az életkori sajátosságoknak megfelelően ismerhetjük meg a gyermekek adottságait, képességeit, ezek fejleszthetőségét. Így a kiválasztásra és a korrekcióra is hatékonyabb lehetőség adódik a gyermek személyiségének sérülése nélkül.

2.11.2. Hangszerválasztás – képességvizsgálattal

A hangszerválasztás a tanulók és a szülők részéről sok szubjektív elemet tartalmaz (egyéni érdeklődés, barátok hatása, szülők elképzelése). Ha ez nem találkozik a gyermek szellemi és fizikai adottságaival, akkor főtárgyi korrekcióra van szükség. A helyes hangszerválasztás jobban fejleszti a gyermek személyiségét, hiszen a zenetanulás eredményesebb, a sikerélmény nagyobb.

Az átlagos és gyengébb képességű tanulókkal való foglalkozás is rendkívül fontos.

2.11.3. A tehetséggondozás:

„B” tagozatos növendékek

Az átlagosnál jobb képességű tanulókat „B” tagozatra irányítjuk, aminek magasabb szintű követelményrendszere segíti őket a fejlődésben. Ezek a növendékek több tanszaki meghallgatáson, vizsgán vesznek részt, közülük kerülnek ki a zenei pályára leginkább alkalmasak is.

„B” tagozatra történő besorolás a főtárgy tanár javaslatára történik, melyet meghallgatáson, vagy vizsgán jegyzőkönyvben hitelesítünk. A „B” tagozatról „A”-ra való visszalépés kérelem alapján (szülő, tanuló), vagy a hangszeres tanár javaslata alapján történik.

A tehetséggondozást emelt szintű és óraszámú főtárgy oktatással, ill. emeltszintű elméleti oktatással látjuk el.

A beiskolázás előtti két évben a pályára készülő növendékeknek - mint a tehetséggondozás része

- főtárgyból a heti 2x45' helyett 2x60' hangszeres órát biztosítunk,
- szolfézs kötelező tárgyból felvételi előkészítő, ún. „beiskolázó” csoport indítunk.

2.11.4. Felkészítés felsőbb zenei tanulmányokra

Tehetséges tanuló zenei pályára való felkészítése külön fejlesztést, több tanári munkát, és a növendék részéről több önálló gyakorlást is igényel. Ehhez az iskola a feltételeket biztosítja.

Tanulmányi versenyek

A hangszeres szaktárgyi versenyeken a legkiválóbbak indulhatnak. Az NEFMI által a háromévenként megrendezésre kerülő, illetve regionális, megyei meghirdetett versenyekre felkészítjük növendékeinket. Arra törekszünk, hogy a tehetséges és szorgalmas tanulók minél nagyobb számban, de önkéntes alapon mérhessék meg tudásukat. Lehetőségeink szerint minden tanszakon évente rendezünk házi versenyt, amit kibővítettünk kamarazene versennyel, illetve szolfézsversennyel is. Előnyei: a versenyhelyzetek gyakorlása, több anyag elvégzése, a tanárok tanítási technikája csiszolódik. A versenyeket közönség előtt bonyolítjuk le. (A versenyeredményekről az iskola központi tanulmányi dokumentációjából lehet tájékoztatást kapni.)

Az intézményegységben kiépült a versenyrendszer. Évente Házi Hangszeres Versenyt, kettő évenként váltva regionális Szolfézs és Kamarazene-versenyt, három évenként az Oktatási Hivatallal együttműködve a zeneiskolai továbbképzősök és a Lubik Imre Trombitaverseny területi válogatóját rendezzük meg.

2.12. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

2.12.1. Alkalmassági vizsga: felvételi eljárás

- Időpontja a tanév Munkatervében kerül meghatározásra, általában a tanév 2. felében, április folyamán valósul meg,
- előkészítő munka: a felvételi időpont kihirdetése 30 nappal a megvalósítás előtt,
- a felvételi meghallgatások előtt nyílt napokkal (Jamboree) egybekötött iskolai hangszerbemutatók szervezése,
- pótfelvételi: szeptemberben.
- *A felvételi eljárás tematikája:*
 - zenei képességek felmérése, dallamhallás, ritmuskészség,
 - személyiség jegyek megfigyelés, kommunikációs készség, o
 - fizikai adottságok szerepe a hangszerválasztásban,
 - figyelem, kitartás készsége, koncentráció készség,
 - mentális alkalmasság,
 - érzékszervi és egyéb fogyatékossgú tanulók alkalmasságának speciális lehetőségei.

2.12.2. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

- A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll, mely felvétel vagy átvétel útján keletkezik, jelentkezés alapján. Mindkét esetben az iskola vezetője dönt a felvételtől.
- A zeneiskolába történő jelentkezés és felvétel a jelentkezési lap és nyilatkozat kitöltésével és a felvételi meghallgatáson történik. A meghallgatáson a szaktanári bizottság a tanuló által választott tanszakra való alkalmasságot vizsgálja. A szolfézs előképző osztályokba felvételi meghallgatás nincs. A felvételik - a

hirdetőtáblán és az iskola honlapján meghirdetett időpontokban és helyszíneken - minden év áprilisában zajlanak. A következő tanévre felvételt nyert növendékek névsorát a hirdető táblán kifüggesztjük. A szolfézs előképző osztályokba a tanulók jelentkezését az adott tanév szeptember 10-ével zárja le a csoportot vezető tanár. Egyes esetekben az intézményegység vezetője pótfelvételi eljárást kezdeményezhet.

- A felvételi eljárásban megfelelő képesség esetén előnyben kell részesíteni azt a tanulót, akinek azt sajátos helyzete indokolja. Sajátos helyzetűnek tekinthető az a növendék, akit szociális helyzete miatt a jegyző védelme alá vont, valamint akinek értelmi és fizikai fejlődéséhez a zenei nevelés igénye fejlesztő tevékenységként jelenhet meg. Továbbá előnyben kell részesíteni azt a tanulót, aki már elvégezte a Kisfaludy Sándor Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola szolfézs előképző osztályait. Ezen kívül előnyben kell részesíteni a felvételi eljárásban kivételes zenei képességet mutató tanulót.
- A tanulói jogviszony a beiratkozás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait ekkortól kezdve gyakorolhatja. Az iskolába felvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról a zenepedagógusok véleményének kikérésével az intézményegységvezető dönt.
- A beiratkozás eljárási rendje: bizonyítvány leadás, jelentkezési lap, nyilatkozat kitöltése, térítési-, tandíj befizetése vagy a mentesség elbírálásához szükséges nyomtatványok leadása, majd a határozat alapján a térítési- tandíj befizetése vagy a mentességet igazoló dokumentumok leadása.
- Az iskolai felvételi, beiratkozási valamint az igénybe vehető szolgáltatások rendjéről az iskola intézményvezetője ad tájékoztatást: 1. intézményvezetői utasításban: az igénybe vehető szolgáltatások díjának, befizetésének és a kedvezmények igénylésének módjáról, 2. nyilvánosan az iskola honlapján.
- Más alapfokú művészeti iskolából érkező, érvényes bizonyítvánnyal rendelkező tanulók részére szintfelmérő meghallgatást kell tartani. Az adott tanszak dönt a tanuló évfolyamba sorolásáról. A tanszakvezetőnek erről iktatószámmal ellátott jegyzőkönyvet kell készítenie. A kérelemnek helyt adó döntést az iskola intézményvezetője írásban közli a tanulóval, kiskorú diák esetén a szülővel, továbbá átvétel esetén a döntésről értesíteni kell az előző iskola intézményvezetőjét. Az iskola vezetője a tanuló felvételének, átvételének, megtagadásáról határozat formájában dönt, illetve értesíti a szülőket. A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

2.13. Az alkalmazható kották (könyvek), egyéb taneszközök kiválasztásának elvei

A tanulók magas tudásszintjének eléréséhez nélkülözhetetlen az igényes tankönyv és kottaanyag kiválasztása.

A kottaanyag kiválasztásának szempontja, hogy a zenei anyag maximálisan segítse a növendék hangszerjátékának fejlődését.

A játszott anyagnak tartalmaznia kell a gyermek korához igazodó, és a már meglévő tudásszintjére épülő technikai, előadásbeli és stílári elemeket.

A kiválasztás fontos szempontja, hogy a kották elérhető áron beszerezhetőek legyenek.

A kiadott kerettantervi előírások tartalmazzák az alapfokú művészetoktatási intézményekben javasolt kották és segédeszközök jegyzékét, valamint tanszakokra lebontva a tantervi előírásokat és a követelményszintet. Intézményünk helyi tanterv ezekre az előírások épül.

A tanzakok az éves program összeállításakor részletesen megvitatják a javasolt irodalom jegyzéket. Az általános és konkrét pedagógiai céljaink megvalósítása érdekében a hangszeres növendékeknek egyéni tananyagot állapítunk meg (részletesen a főtárgyi naplóban olvasható), s ehhez választjuk a használni kívánt kottákat. A csoportos óránál a csoport számára legmegfelelőbb tananyagot (kotta, segédeszközök) az adott osztály szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet tanára határozza meg. A konkrét tananyag a csoportos órák naplóiban kerül rögzítésre.

A kamaracsoportoknál, zenekaroknál, kórusnál, az együttesek szakmai képességeinek és személyi feltételeinek megfelelő kottaanyagot használunk, figyelembe véve a tanterv szakmai és zenei javaslatait is.

Az oktatásban, képzésben használatos tankönyvek, munkafüzetek kiválasztásakor az évenként megjelenő hivatalos tankönyvjegyzéket vesszük alapul.

Elsősorban az iskola könyvtárában megtalálható kottaanyagot – mely egyezik a tantervi előírásokban felsoroltakkal

- használják pedagógusaink. Kottatárunkat folyamatosan bővítjük az újonnan megjelenő kiadványokkal, melyek szintén bekerülnek az oktatott anyagok közé. Pedagógusaink rendelkeznek saját kottatárral is, ebből is választanak növendékek számára anyagokat.

Fontos szempont, hogy az osztályokra meghatározott követelményszinthez alkalmazkodjon a választott anyag.

Az iskola által használt tankönyvek, segédletek jegyzékét és azok árát a jogszabályi előírásoknak megfelelően az érdekeltek tudomására kell hozni.

2.14. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

Azt a tanulót, aki teljesítette évfolyamának tantervi követelményeit, sikeresen meghallgatást tett, a nevelőtestület az év végi osztályozó értekezleten felsőbb osztályba lépteti. A félévi osztályzatot a főtárgy tanár állapítja meg. A félévi illetve a tanév végi osztályzatnak a tanuló egész félévi, illetve egész évi munkáját, valamint a beszámolókon, szerepléseken mutatott teljesítményét kell tükröznie. Az előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítése, erről bizonyítvány kiállítása. Az előképzős bizonyítványba szöveges értékelés és a „Hangszeres tanulmányait megkezdheti” bejegyzés szükséges az első osztályba lépéshez. Első osztálytól legalább elégséges érdemjegy szükséges a továbbhaladáshoz.

Az egész évi munkája alapján osztályozni kell azt a tanulót, aki önhibáján kívüli okok miatt a vizsgán nem tud megjelenni, s ezt orvosi igazolással bizonyítja. Ebben az esetben a Bizonyítvány és a Törzslap megjegyzés rovatában fel kell tüntetni, hogy „A tanév végi beszámolón igazoltan nem vett részt”. Nem bocsátható év végi vizsgára az a tanuló, akinek a tanévben mulasztásai meghaladják a kötelező óraszám 1/3-át. A beszámolót kivételes esetben az intézményvezető engedélyezheti.

Elégtelen érdemjegy esetén a tanuló javítóvizsgát tehet. Kettő elégtelen érdemjegy esetén a nevelőtestület döntése szükséges a javítóvizsga lehetőségére.

Ha a tanuló nem tud eleget tenni a tantervi követelményeknek (huzamosabb betegség, tanév közben történő felvétel) az intézményvezető engedélyével osztályát folytathatja.

Az intézményvezető engedélyével a művészetoktatás két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményét egy tanévben vagy annál rövidebb idő alatt is teljesítheti a tanuló.

2.15. A tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének formái

2.15.1. Szorgalom értékelés szempontjai

A szorgalom minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2). A három órát meghaladó igazolatlan mulasztás esetén „változó” minősítésnél jobb szorgalmi jegy nem adható.

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
1. Tanulmányi munkája	Céltudatosan törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésére	Figyelmes, törekvő	Ingadozó	Hanyag, lassító
2. Munkavégzése	Kitartó, pontos, megbízható, lankadatlan	Rendszeres, többnyire önálló	Rendszertelen, hullámzó, önállótlan	Megbízhatatlan, gondatlan
3. Kötelességtudata	Kifogástalan, precíz	Megfelelő. Néha ösztökélni kell	Felkészültsége gyakran felületes	Felkészültsége állandóan felületes
4. Tanórákon kívüli információ felhasználása	Rendszeres, érdeklődő	Előfordul, ösztönzésre dolgozik	ritkán	Egyáltalán nem

2.15.2. A teljesítmény értékelésének szempontjai

Értékelésünk elsődleges szempontja, hogy ne egy adott helyzetet értékeljünk, hanem folyamatában lássuk növendéink fejlődését.

Az értékelésben tekintettel kell lennünk az egyes növendék képességeire, mert a zenei tehetség különbözősége rendkívül nagy szerepet játszik a zenetanulás eredményeiben.

Az osztályzatokkal kifejezett értékelés abban az esetben ösztönöz tanulásra, ha a növendék tapasztalja, hogy nem képességeit (tehetségét), hanem valóságos munkáját értékeli a tanár.

A kifejezetten gyenge osztályzatokat kerüljük a zeneiskolában. Azoknak a növendékeknek, akik képességeikhez mérten minimálisan teljesítenek, a zenei tanulmányok abbahagyását tanácsoljuk, mivel a zenetanulás nem kötelező.

2.15.3. Az osztályzás tartalmi megfogalmazása

Mivel a zenetanulás értékelése nehezen konkretizálható és alapvetően függ a növendék képességeitől, az osztályzást pedig könnyen befolyásolhatják szubjektív tényezők, szükségesnek tartjuk egy egységesítő tartalmi megfogalmazás bevezetését a számszerű osztályzásnál.

5 - jeles

- aki az osztályának megfelelő tananyagot elvégezte,
- a hangversenyeken, versenyeken színesen, értelmesen és biztosan játszott,

- a beszámolókon felkészülten jelent meg, szereplései technikailag és zeneileg is osztálya szintjének megfelelőek, önálló zenei gondolatokkal rendelkezik, hangszeres játéka kifejező, karakteres.

4 – jó

- aki az osztályának megfelelő tananyagot elvégezte, de hangversenyen való szereplései technikailag vagy zeneileg nem várt momentumokat tartalmaztak,
- játéka kevésbé kifejező, a beszámolón kisebb technikai vagy zenei hiányosságokat mutat.

3 – közepes

- akinél az osztályának megfelelő anyagban nagyobb lemaradás van,
- a hangversenyen nyújtott teljesítménye technikailag és zeneileg nem megfelelő,
- a beszámolóra való felkészültsége komolyabb hiányosságokat mutat, hangszeres játéka egyhangú.

2 – elégséges

- aki az osztályának megfelelő anyagot nem tudta megfelelően elvégezni,
- a beszámolón és az órákon gyenge felkészültséggel vagy felkészületlenül jelent meg.

1 – elégtelen

- aki az osztályának megfelelő anyagot nem végezte el,
- a beszámolón és az órákon felkészületlenül jelent meg.

2.16. Digitális munkarend az alapfokú művészetoktatásban

A tantermen kívüli, digitális munkarendben végzett zeneoktatás a már megszokott, zeneiskolai órától eltérő adatkezeléseket is maga után vonhat. Az iskolánkban elfogadott általános adatkezelési szabályokon túl az online térben megtartott órák során is kiemelt figyelmet fordítunk az adatvédelem és adatbiztonság érvényesülésére.

- A személyes információk (pl. jelszó, azonosító) internetes megosztását az intézményegység pedagógusai nem javasolják.
- Az online zeneoktatással kapcsolatos képernyőkép kizárólag a folyamat minden résztvevőjének engedélyével készülhet. A személyiségi jogok védelme az új oktatási forma, módszer használata során is kiemelten fontos.
- A zeneórák kommunikációjának minősége online tanítás-nevelési módban is változatlan marad.
- A nevelőtestület az adott rendkívüli helyzetben is fontosnak tartja, hogy az internetes megosztásokba csak olyan anyag kerüljön, amelyik vagy saját szellemi termék, vagy az eredeti szerzőtől engedéllyel rendelkezik az azt közreadó. Külön figyelem legyen arra is, hogy a jogvédett kottákra vonatkozó szabályok a rendkívüli helyzetben is változatlanul élnek.
- Megbízható forrású információáramlás a hatékony segítség, támogatás alapja. Azt az applikációt érdemes használni, amelyet a pedagógusok biztonságosnak ítélnék meg.

Sümege, 2022.06.30

Készítette: Horváth-Simon Szabina intézményvezető-helyettes